

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Alperen AVCI¹ Necip BEYHAN²

¹ Öğr. Gör., Muş Alparslan Üniversitesi, Malazgirt Meslek Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi, Muş, TÜRKİYE

alperenavci.83@gmail.com

(Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

² Dr. Öğr. Üyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, İzmir, TÜRKİYE

necipbeyhan@gmail.com

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 07.09.2021

Kabul: 14.03.2022

Yayın: 31.03.2022

Anahtar Kelimeler:

Öğrenme,
Öğrenme Güçlüğü,
Öğretmen,
Yeterlilik

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin değerlendirilmesidir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında İzmir ili Karabağlar ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Karabağlar ilçesinde yer alan ilkokullardan seçkisiz olarak seçilen 20 ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak Keskin, Korkut ve Can (2016) tarafından öğretmenler için geliştirilen “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrenciye Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılmıştır. 255 öğretmenden elde edilen veriler, normal bir dağılım göstermemiş ve buna uygun istatistiksel analizlerle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri çok katlıyorum ($X=4.16$) düzeyinde olduğu görülmüş ve yeterliliklerin cinsiyet, öğrenim durumu, kıdem, öğrenme güçlüğüne yönelik ders alma, öğrenme güçlüğüne yönelik hizmetçi eğitim alma, geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencileri olma ve sınıfında öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma değişkenlerine göre farklılaşma göstermediği belirlenmiştir.

Investigation of Teacher Competencies of Classroom Teachers for Students with Learning Disabilities

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 07.09.2021

Accepted: 14.03.2022

Published: 31.03.2022

Keywords:

Learning,
Learning
Disabilities,
Teacher,
Competencies

The aim of this research is to evaluate the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties. The research was carried out using the descriptive survey model, one of the quantitative research methods. The universe of the research consists of classroom teachers working in Karabağlar district of İzmir province in the 2019-2020 academic year. The sample of the study consisted of classroom teachers working in 20 primary schools randomly selected from primary schools in Karabağlar district. The “Teacher Competencies Scale for Students with Learning Disabilities” developed for teachers by Keskin, Korkut, and Can (2016) was used as a data collection tool. The data obtained from 255 teachers did not show a normal distribution and were analyzed with appropriate statistical analysis. As a result of the research, it was seen that the teacher competencies of the teachers for students with learning difficulties were at the level of I agree ($X=4.16$) and the qualifications were gender, education level, seniority, taking lessons for learning disabilities, in-service training for learning disabilities, having students with learning difficulties in the past and being in the classroom. It was determined that there was no difference according to the variables of being a student with learning disabilities.

Atf/Citation: Avci, A., Beyhan, N. (2022). Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi, *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi AKEF) Dergisi*, 4(1), 43-59.

“This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)”

GİRİŞ

İnsanoğlunun doğumundan ölümüne kadar olan süre içerisinde yeri yadırganamayacak ve sınır tanımayacak olan kavramlardan bir tanesi öğrenmedir. Birçok araştırmacı tarafından ele alınan ve tanımlamalar yapılan bu kavram için ortak bir tanıma ulaşılması oldukça güçtür. Öğrenme kavramı için ortak bir tanıma ulaşılmasa da öğrenme kavramı genel olarak davranış değişikliği olarak nitelendirilmektedir.

Öğrenme süreci içerisinde öğrenen, öğreten, öğrenilen, öğrenme ortamı ve öğrenme olmak üzere 5 öge yer almaktadır. Öğrenme sürecinde yer alan bu öğelerin öğrenme üzerinde etkili olduğu bilinmektedir (Seven ve Engin, 2008).

Öğrenme üzerine yapılan çalışmalarda öğrenmeyi etkileyen faktörlere bakıldığında ise türe özgü hazıroluş, olgunlaşma, yaş, genel uyarılmışlık hali, bellek, çevre, dikkat, beslenme, duygular ve uyku olarak sıralanmaktadır. Normal ya da normalin üzerinde zekâya sahip bireylerde öğrenme becerisini olumsuz olarak etkileyen diğer bir durumda öğrenme güçlüğüdür.

Zihinsel olarak herhangi bir yetersizliği ve sınırlılığı olmayan veya normalin üstünde zihinsel yeterliliğe sahip fakat okuma, yazma, matematik gibi akademik alanlarda güçlük yaşayan öğrenciler için kullanılan öğrenme güçlüğü kavramının temelleri 1800'lü yıllarda tıp doktorlarının yapmış olduğu çalışmalar ile atılmıştır. Hinshelwood (1895) okuma, yazma ve bellek güçlüğü yaşayan bir hastasından elde ettiği verileri "kelime körlüğü" başlığında akademik bir makale olarak yayınlamıştır. Bu makalenin ardından Morgan 1896 yılında 14 yaşındaki bir hastasını "doğuştan kelime körlüğü" olarak tanılamıştır(akt. Hallahan ve Mercer, 2001; Anderson ve Meier- Hedde, 2001).

Özel eğitim alanında ise öğrenme güçlüğü kavramı ilk kez Kirk tarafından 1963 yılında akademik becerilerde sorun yaşayan bireyler amacıyla kullanılmıştır. Kirk ve Bateman (1962, s.73) öğrenme güçlüğünü, beyindeki fonksiyon bozuklukları veya duygusal ve davranışsal bozukluklar sonucu oluşan konuşma, dil, okuma, yazma, aritmetik süreçlerinin bir ya da birkaçında gerilik ve bozukluk olarak tanımlamaktadır (Akt. Çakmak, 2017).

1970'li yıllardan sonra öğrenme güçlüğü üzerine çalışan araştırmacılar bu kavram üzerinde farklı terimler kullanmışlar ve öğrenme güçlüğünü yaşanan problemleri alt boyutlara ayırarak öğrenme güçlüğü türlerini ortaya koymuşlardır. Öğrenme güçlüğünün türleri: okuma güçlüğü (disleksi) yazma güçlüğü (disgrafi) ve matematik güçlüğü (diskalkuli) olarak hala tanımlanmaktadır (Erdem Özat, 2010).

Korkmazlar(1999) ise öğrenme kavramını bireyin bilgiyi elde etmesi olarak ele alırsak, öğrenme güçlüğü de bireyin bilgiyi elde ederken güçlük yaşaması durumuna da öğrenme güçlüğü olarak tanımlamaktadır (akt. Demir, 2005). Öğrenme güçlüğü genel olarak bilişsel olarak anormallikler oluşturan biyolojik kökene sahip olan nörogelişimsel bir bozukluktur ve bu tanım temel akademik beceriler olan okuma, okuduğunu anlama, yazma, aritmetiksel işlemler ve matematiksel akıl yürütme becerilerini kazanmada güçlük yaşayan bireyler için kullanılır (APA, 2013). Okuma güçlüğü(disleksi), yazma güçlüğü(disgrafi) ve matematik güçlüğü(diskalkuli) tek başına görülebileceği gibi diğer güçlükler ile birlikte de görülebilir.

2016 yılında Öğrenme Güçlüğü Ulusal Birleşik Komitesi (NJCLD) tarafından öğrenme güçlüğü kavramı daha önceki tanımları destekleyen ve benzeyen bir şekilde yeniden tanımlanmıştır. Bu tanıma göre öğrenme güçlüğü; kişinin okuma, yazma, konuşma, heceleme, hesaplama ve sonuç çıkarma becerilerini, dikkatini ve hafızasını, koordinasyonunu, sosyal becerilerini ve duygusal olgunluğunu etkileyen nörolojik bir durumdur (NJCLD, 2016). Öğrenme güçlüğü kavramı üzerine bir çok tanımlama yapılmasının ardından araştırmacılar öğrenme güçlüğünün sebeplerini de araştırmak amacıyla birçok çalışma gerçekleştirmişlerdir.

Özyürek(1981)'e göre öğrenme güçlüğünün nedenlerini şu şekildedir;

- Fizyolojik Faktörler: Doğum öncesi, sırası ve sonrası gelişen riskler öğrenme güçlüğüne sebep

olabilmektedir.

- Sosyo-kültürel Faktörler: Bireyin içinde yaşadığı ortamın öğrenmeyi etkilediği bilinmekle birlikte bu ortam bireyde öğrenme güçlüğüne yaşanmasına da sebep olabilir.
- Psikolojik Faktörler: Çocuğun gelişimi sırasındaki, engellenmeler, sıkıntılar, ana-babanın ayrılmış olması, duygularını açıkça ifade etme fırsatı verilmemesi, güvenli ilişkiler kurabilme öğrenmeyi etkileyebilmektedir.
- Eğitsel Faktörler: Yetersiz ya da niteliksiz öğretim de öğrenme güçlüklerinin ortaya çıkmasına neden olabilir. Yani çocukların öğrenememelerinin nedeni, öğretmenin öğretememesidir. Böyle bir durum söz konusu ise öğretmenin öğrenmeyi etkileyen koşulları ya da değişkenleri kontrol etmeye çalışmalı eğer gerekiyorsa bu konuda yetiştirilmelidir. Öğretmene öğrenmeyi etkileyen değişkenleri kontrol etmesi kazandırılmalıdır. Ayrıca, öğretmenin öğretim tekniklerini geliştirme ve sınıf ortamını kontrol etme becerilerini kazanmasına özen gösterilmelidir.

Öğrenme güçlüğüne nedenleri kadar önemli olan diğer bir nokta ise öğrenme güçlüğüne belirtileridir. Öğrenme güçlüğüne okul öncesi ve ilkökul çağlarında belirtilerinin dikkate alınması erken müdahale açısından oldukça önemlidir. Okul öncesi dönemde çocuğun konuşmasında görülen gecikmeler, renkleri, şekilleri ve büyüklükleri algılamada güçlük yaşanması, dinleme becerilerinin zayıf olması, kağıt ve kalem kullanmayı gerektiren çalışmalarda zorluk yaşanması, yönergelerde zorluklar yaşaması, resim ve çizim çalışmalarına katılmaya isteksiz olması, kavram kazanımlarında zorluk ve yavaşlık yaşaması okul öncesi dönemde öğrenme güçlüğüne belirtileri olarak ele alınmaktadır. İlkokul döneminde ise çocuğun el yazısının kötü olması, akademik başarısının düşük olması, yeni el becerilerini öğrenme ve kavramada güçlük yaşaması, okumada hatalar yapması, zamanı söylemede zorlanması, tahtaya yazılanları deftere aktarmada zorlanması, dikkat süresinin değişkenlik göstermesi, soyut düşünmede güçlük yaşaması, yön bildiren sözcükleri kullanmada zorluk yaşaması, harflerin, sayıların yer ve konumlarını karıştırması, kelimeleri kısaltarak ve uzatarak okuması, kendisine verilen ödevleri eksik ve düzensiz yapması ilkökul döneminde öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerde görülen belirtilerdendir(Şahin ve Akoğlu, 2011; Melekoğlu, 2015; Karabekiroğlu, 2015).

Öğrenme güçlüğüne nedenleri ve belirtileri ışığında öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin akranlarının düzeylerine yetişebilmeleri ve potansiyellerinin ortaya çıkarılması hususunda öğretmenlerimizin bu tip öğrencilerin öğrenmelerine yardımcı olabilecek ve onların arkadaşlarının seviyesinde öğrenmelerini sağlayacak yeterliliklere sahip olmaları beklenmektedir. Buradan hareketle öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlikler önem arz etmektedir (Keskin, Korkut ve Can, 2016). Bu açıdan bakıldığında öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilerin akademik olarak geleceklerinin ve becerilerinin şekillenmesinde önemli bir yeri olan Sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin” belirlenmesinin gerekliliği de öngörülebilmektedir.

Sonuç olarak; Sınıf öğretmenlerinin “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin” belirlenebilmesi bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır.

- 1.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ne düzeydedir?
- 2.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 3.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri öğrenim durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 4.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 5.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ÖG yönelik ders alma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 6.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ÖG yönelik hizmetiçi eğitim alma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
- 7.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri geçmişte ÖG

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

8.Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri şu an ÖG yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırma da kullanılan yöntem üzerinde durulmuştur.

Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ve bu yeterliliklerin bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için gerçekleştirilen bu çalışma betimsel tarama modelindedir. Betimsel yöntem olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye ve açıklamaya çalışmaktadır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2014).

Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında İzmir ili Karabağlar ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini temsil eden bu öğretmenlerden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak örneklem oluşturulmuştur. Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2018:85) hiçbir tekniğin tam anlamıyla temsil edici bir örneklem oluşturmayı garanti edemeyeceğini fakat basit seçkisiz örnekleme yönteminin evrendeki tüm birimlerin eşit seçilme şansına sahip olması sebebiyle temsil edicilikte diğer yöntemlerden çok daha güçlü olduğunu ifade etmektedir. Örnekleme sürecinde Karabağlar ilçesinde yer alan ilkokulların listesi belirlenmiş ve daha sonra bu evreni oluşturan 36 kurumdan seçkisiz olarak, rastgele seçilen 20 ilkokul örnekleme oluşturmuştur. Seçilen 20 ilkokulda görev yapan 540 öğretmene “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” çoğaltılarak dağıtılmış ve bu ölçeklerin 262 tanesi araştırmacılara geri dönmüştür. 7 ölçeğin yönergeye uygun doldurulmadığı tespit edildiği için bu ölçekler değerlendirmeye alınmamış ve 255 adet ölçekten elde edilen veriler çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1 Nicel Araştırmaya Katılanların Frekans ve Yüzdeleri

Demografik Özellikler	Değişken	f	%
Cinsiyet	Erkek	69	27,1
	Kadın	186	72,9
Öğrenim Durumu	Önlisans	9	3,53
	Lisans	225	88,24
	Lisansüstü	21	8,23
Mesleki Kıdem	5-10	24	9,40
	11-15	47	18,40
	16-20	70	27,45

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

	21-Üzeri	114	44,7
Öğretim Yapılan Sınıf Seviyesi	1.Sınıf	56	21,96
	2.Sınıf	60	23,53
	3.Sınıf	64	25,10
	4.Sınıf	75	29,41
Öğrenim Hayatında Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Ders Alma Durumu	Evet	128	50,20
	Hayır	127	49,80
Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumu	Evet	165	64,70
	Hayır	90	35,30
Geçmişte Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencisi Olma Durumu	Evet	231	90,60
	Hayır	24	9,40
Sınıfta Raporlu Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencisi Olma Durumu	Evet	136	53,33
	Hayır	119	46,67

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Keskin, Korkut ve Can (2016) tarafından geliştirilen 22 madde ve 5'li likert tipinde Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği kullanılmıştır. Geliştirilen ölçek Dikkate Alma, Güdüleme, Derse Odaklama, Dikkati Toplama, Olumlu Tutum olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliği Açıklayıcı Faktör Analizi ve Doğrulayıcı faktör analizi yapılarak araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. AFA birinci çalışma grubu, DFA ise ikinci çalışma grubundan elde edilen veriler üzerinden yapılandırılmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde ölçme aracının Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı faktör analizi sonrasında ise .901 olarak hesaplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen ve doğrulanan Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği, eğitim sistemimizde öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ile ilgili araştırmalarda kullanılacak geçerli ve güvenilir bir ölçek olarak bulunmuştur. Araştırmamız sürecinde uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda kullanılan ölçeğin Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı .935 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmanın nicel boyutundan elde edilen veriler, SPSS 25 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin ve alt boyutlarının bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir farklılığın oluşup oluşmadığının belirlenmesi amacıyla öncelikle normal dağılım durumu incelenmiştir. Bu durumda veri toplama aracı olarak kullanılan öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeği ve bu ölçeği oluşturan alt boyutları, elde edilen veri sayısının 50 ve üzerinde olması sebebiyle test Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonuçları irdelenerek gerçekleştirilmiştir. Ölçekten elde edilen verilere öncelikle normallik sınaması yapılmış ve verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Normallik testi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Tablo 2 Değişkenlere Ait Puanların Normallik Testi Analiz Sonuçları

Değişken	Kolmogorov Smirnov	P	Çarpıklık	Basıklık
Cinsiyet	,458	,000	-1,039	-,928
Öğrenim Durumu	,473	,000	,786	5,410
Mesleki Kıdem	,269	,000	-,716	-,684
Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Ders Alma	,342	,000	,008	-2,016
ÖG Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma	,417	,000	,619	1,630
Geçmişte ÖG Yaşayan Öğrencisi Olma	,532	,000	2,797	5,867
ÖG Yaşayan Öğrencisi Olma	,358	,000	,134	-1,998

Elde edilen sonuçlardan hareketle nicel verilerin analizinde nonparametrik testler kullanılmıştır. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri cinsiyet, öğrenim durumu, öğrenim hayatında öğrenme güçlüğüne yönelik ders alma, öğrenme güçlüğüne yönelik hizmetiçi eğitim alma, geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma, sınıfında raporlu öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma durumlarına göre analizinde Mann Whitney U testi, öğrenim durumu ve mesleki kıdem durumlarına göre analizinde Kruskal-Wallis testi uygulanarak veri analizi gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) olarak kabul edilmiştir.

Etik

Öncelikle araştırma da kullanılacak olan ölçek formu için ölçeği geliştirenlerden gerekli izinler alınmıştır. Araştırma Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Etik Kurulundan ve İzmir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınarak başlamıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sorularından elde edilen bulgular üzerinde durularak yorumlanmaktadır.

Araştırmanın birinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ne düzeydedir?” şeklinde belirlenmişti.

Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçek ve alt boyut puan dağılımları Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3 Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçek ve Alt Boyut Puan Dağılımları

Ölçek Alt Boyutlar	n	En Düşük	En Yüksek	\bar{x}	ss
Dikkate Alma	255	11	25	20,39	3,20
Güdülenme	255	10	25	21,16	3,00
Derse Odaklanma	255	7	20	16,14	2,78
Dikkat Toplama	255	9	20	16,81	2,33

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Olumlu Tutum	255	10	20	16,98	2,26
Toplam	255	55	110	91,52	11,48

Katılımcıların öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere göre öğretmen yeterlilikleri ölçeği toplam puanı incelendiğinde, en düşük 55, en yüksek ise 110 puan aldıkları ve puan ortalamalarının $\bar{x}=91,52$ olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinin alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları sırasıyla dikkate alma alt boyutunda en düşük 11, en yüksek 25 puan aldıkları ve ortalamasının $\bar{x}=20,39$; güdüleme alt boyutunda en düşük 10 puan, en yüksek 25 puan aldıkları ve ortalamasının $\bar{x}=21,16$; derse odaklama alt boyutunda en düşük 7, en yüksek 20 puan aldığı ve ortalamasının $\bar{x}=16,14$; dikkat toplama alt boyutunda en düşük 9, en yüksek 20 puan aldığı ve ortalamasının $\bar{x}=16,81$ ve olumlu tutum alt boyutunda en düşük 10, en yüksek 20 puan ortalamasının $\bar{x}=16,98$ olduğu görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan U testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	\bar{x}	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Dikkate Alma	Erkek	69	4,01	119,25	8228,00	5813,000	-1,161	,246
	Kadın	186	4,10	131,25	24412,00			
Güdüleme	Erkek	69	4,23	128,52	8868,00	6381,000	-,069	,945
	Kadın	186	4,24	127,81	23772,00			
Derse Odaklama	Erkek	69	3,99	122,94	8451,00	6036,500	-,734	,463
	Kadın	186	4,05	130,05	24188,00			
Dikkati Toplama	Erkek	69	4,15	121,07	8353,50	5938,500	-,926	,355
	Kadın	186	4,22	130,57	24286,00			
Olumlu Tutum	Erkek	69	4,27	134,33	9269,00	5980,000	-,844	,399
	Kadın	186	4,24	125,65	23371,00			
Genel Ortalama	Erkek	69	4,13	124,70	8604,00	6189,000	-,436	,663
	Kadın	186	4,17	129,23	24036,00			

* $p<,05$ düzeyinde anlamlıdır.

Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin cinsiyet değişkenine göre bir farklılık göstermediği ($U=6189,0000$; $p=,663$; $p>0,05$) görülmektedir. Tablo 4’de ölçeğin alt boyutları incelendiğinde Dikkate Alma alt boyutunda Kadın öğretmenlerin, Güdüleme alt boyutunda Erkek öğretmenlerin, Derse Odaklama alt boyutunda Kadın öğretmenlerin, Dikkati Toplama alt boyutunda Kadın öğretmenlerin, Olumlu Tutum alt boyutunda Erkek Öğretmenlerin daha yüksek bir ortalama sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinde genel olarak Kadın öğretmenlerin daha yüksek ortalamaya sahip oldukları da görülmektedir. Bu da kadın öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin daha iyi olduğu yönünde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri öğrenim durumu değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Sıra Ort.	X^2	sd	p
Dikkate Alma	Önlisans	9	3,64	80,94	6,944	2	,031
	Lisans	225	4,11	132,24			
	Lisansüstü	21	3,88	102,74			
Güdüleme	Önlisans	9	3,82	88,61	4,622	2	,099
	Lisans	225	4,26	131,41			
	Lisansüstü	21	4,10	108,31			
Derse Odaklama	Önlisans	9	3,83	103,89	2243	2	,326
	Lisans	225	4,05	130,46			
	Lisansüstü	21	3,94	112,00			
Dikkati Toplama	Önlisans	9	4,17	122,33	2296	2	,317
	Lisans	225	4,22	130,33			
	Lisansüstü	21	4,02	105,45			
Olumlu Tutum	Önlisans	9	3,97	109,22	1977	2	,372
	Lisans	225	4,27	130,34			
	Lisansüstü	21	4,14	110,93			
Genel Ortalama	Önlisans	9	3,87	93,67	4937	2	,085
	Lisans	225	4,18	131,71			
	Lisansüstü	21	4,02	103,00			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Elde edilen veriler incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin öğrenim durumu değişkenine göre bir farklılık göstermediği ($X^2=4937$; $p=,085$; $p>0.05$) görülmektedir. Tablo 5’de ölçeğin alt boyutları incelendiğinde Dikkate Alma alt boyutunda Lisans mezunu öğretmenlerin, Güdüleme alt boyutunda Lisans mezunu öğretmenlerin, Derse Odaklama alt boyutunda Lisans mezunu öğretmenlerin, Dikkati Toplama alt boyutunda Lisans mezunu öğretmenlerin, Olumlu Tutum alt boyutunda Lisans mezunu öğretmenlerin daha yüksek bir ortalama sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinde genel olarak Lisans öğretmenlerin daha yüksek ortalamaya sahip oldukları da görülmektedir. Bu da Lisans mezunu öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin daha iyi olduğu yönünde olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri mesleki kıdem değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 6’da sunulmuştur.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Tablo 6 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Kıdem	N	\bar{x}	Sıra Ort.	X^2	sd	p
Dikkate Alma	5-10	24	4,06	124,77	,441	3	,932
	11-15	47	4,08	124,78			
	16-20	70	4,08	125,79			
	21-Üstü	114	4,08	131,37			
Güdüleme	5-10	24	4,30	135,71	1,486	3	,686
	11-15	47	4,22	123,26			
	16-20	70	4,20	121,26			
	21-Üstü	114	4,24	132,47			
Derse Odaklama	5-10	24	4,16	139,50	5,458	3	,141
	11-15	47	3,85	106,05			
	16-20	70	4,06	130,74			
	21-Üstü	114	4,07	132,94			
Dikkati Toplama	5-10	24	4,15	119,90	1,051	3	,789
	11-15	47	4,15	120,78			
	16-20	70	4,25	130,96			
	21-Üstü	114	4,21	130,87			
Olumlu Tutum	5-10	24	4,18	124,21	3,157	3	,368
	11-15	47	4,15	111,72			
	16-20	70	4,30	133,19			
	21-Üstü	114	4,27	132,32			
Genel Ortalama	5-10	24	4,17	130,98	1,620	3	,655
	11-15	47	4,10	116,98			
	16-20	70	4,18	126,44			
	21-Üstü	114	4,17	132,88			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin mesleki kıdem değişkenine göre bir farklılık göstermediği ($X^2= 1,620$; $p=,655$; $p>0,05$) görülmektedir. Tablo 6’da ölçeğin alt boyutları incelendiğinde Dikkate Alma alt boyutunda 21 ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerin, Güdüleme alt boyutunda 5-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin, Derse Odaklama alt boyutunda 5-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin, Dikkati Toplama alt boyutunda 15-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin, Olumlu Tutum alt boyutunda 15-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin daha yüksek bir ortalama sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenme güçlüğüne yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinde genel olarak 20 ve üstü kıdeme sahip öğretmenlerin daha yüksek ortalamaya sahip oldukları da görülmektedir.

Araştırmanın beşinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri öğrenme güçlüğüne yönelik ders alma değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan U testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 7’de sunulmuştur.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Tablo 7 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Ders Alma Durumuna Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	ÖGYD	N	□	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Dikkate	Evet	128	4,12	130,61	16718,00	7794,000	-,570	,569
Alma	Hayır	127	4,04	125,37	15922,00			
Güdüleme	Evet	128	4,26	127,77	16354,00	8098,000	-,051	,959
	Hayır	127	4,20	128,24	16286,00			
Derse	Evet	128	4,00	123,56	15815,50	7559,500,	-,975	,330
Odaklama	Hayır	127	4,06	132,48	16824,50			
Dikkati	Evet	128	4,20	125,28	16035,50	7779,500	-,599	,549
Toplama	Hayır	127	4,21	130,74	16604,50			
Olumlu	Evet	128	4,21	121,09	15499,50	7243,500	-1518	,129
Tutum	Hayır	127	4,28	134,96	17140,50			
Genel	Evet	128	4,16	125,64	16082,00	7826,000	-,513	,608
Ortalama	Hayır	127	4,16	130,36	16558,00			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin öğrenme güçlüğüne ilişkin ders alıp almama değişkenine göre bir farklılık göstermediği (U=7826,000; p=,608; p>0.05) görülmektedir. Tablo 7’de ölçeğin alt boyutları incelendiğinde bütün alt boyutlarda ve ölçeğin genelinde öğrenim hayatı boyunca öğrenme güçlüğüne ilişkin ders almadığını ifade eden öğretmenlerin daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmüştür. Öğrenme güçlüğüne ilişkin ders alan öğretmenlerin yüksek ortalama alması beklenirken durum böyle olmamıştır.

Araştırmanın altıncı alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ÖG yönelik hizmet içi eğitim alma değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan U testi sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Öğrenme Güçlüğüne Yönelik Hizmetiçi Eğitim Alma Durumuna Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	ÖGYHİE	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Dikkate Alma	Evet	165	4,11	131,98	21776,00	6769,000	-1,172	,241
	Hayır	90	4,01	120,71	10864,00			
Güdüleme	Evet	165	4,27	132,26	21822,50	6722,500	-1,259	,208
	Hayır	90	4,16	120,19	10817,50			
Derse Odaklama	Evet	165	4,04	128,99	21283,00	7262,000	-,292	,770
	Hayır	90	4,01	126,19	11357,00			
Dikkati Toplama	Evet	165	4,21	129,62	21387,00	7158,000	-,480	,631
	Hayır	90	4,19	125,03	11253,00			
Olumlu Tutum	Evet	165	4,28	132,24	21819,00	6726,000	-1,255	,209
	Hayır	90	4,18	120,23	10821,00			
Genel Ortalama	Evet	165	4,18	132,03	21785,00	6760,000	-1,182	,237
	Hayır	90	4,11	120,61	10855,00			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 8’de görüldüğü gibi hizmetiçi eğitim alma durumuna göre sınıf öğretmenlerinde öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliklerinde bir farklılaşma (U=6760,000; p=,237; p>0.05) görülmemiştir.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Genel olarak hizmetiçi eğitim alan öğretmenlerin daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmanın yedinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan U sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9 ÖGYÖYÖ Ölçek Puanlarının Geçmişte Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencisi Olma Durumuna Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	GÖGYÖÖ	N	□	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Dikkate	Evet	231	4,11	131,97	30484,50	1855,500	-2,679	,007
Alma	Hayır	24	3,78	89,81	2155,50			
Güdüleme	Evet	231	4,26	131,29	30328,50	2011,500	-2,230	,026
	Hayır	24	4,00	96,31	2311,50			
Derse	Evet	231	4,06	130,64	30178,00	2162	-1,791	,073
Odaklama	Hayır	24	3,80	102,58	2462,00			
Dikkati	Evet	231	4,21	129,33	29874,50	2465,500	-,902	,367
Toplama	Hayır	24	4,13	115,23	2765,50			
Olumlu	Evet	231	4,25	129,04	29809,00	2531	-,708	,479
Tutum	Hayır	24	4,18	117,96	2831,00			
Genel	Evet	231	4,17	131,12	30289,50	2050,500	-2,099	,036
Ortalama	Hayır	24	3,97	97,94	2350,50			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Sonuçlar incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre bir farklılık göstermediği (U=2050,500; p=,036; p>0.05) görülmektedir. Tablo 9’da ölçeğin alt boyutları incelendiğinde bütün alt boyutlarda olduğu gibi Dikkate Alma alt boyutunda da evet diyenlerin daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları ve diğer alt boyutlara göre Dikkate Alma alt boyutunda geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olan ve olmayanların farklılık gösterse de bu farklılığın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Araştırmanın sekizinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri şu an öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre farklılık göstermekte midir? şeklindedir. Bu alt problemin test edilebilmesi için yapılan U sonuçları ilgili verilerle birlikte Tablo 10’da sunulmuştur.

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

Tablo 10 ÖGYÖYÖY Ölçek Puanlarının Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencisi Olma Duruma Göre Man Whitney U Testi Sonuçları

	ÖGYÖÖ	N	\bar{X}	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Dikkate Alma	Evet	136	4,03	121,74	16557,00	7241,000	-1,456	,145
	Hayır	119	4,13	135,15	16083,00			
Güdüleme	Evet	136	4,18	120,26	16356,00	7040,000	-1,805	,071
	Hayır	119	4,30	136,84	16284,00			
Derse Odaklama	Evet	136	3,98	121,86	16573,00	7257,000	-1,435	,151
	Hayır	119	4,10	135,02	16067,00			
Dikkati Toplama	Evet	136	4,18	124,28	16902,50	7586,500	-,871	,384
	Hayır	119	4,23	132,25	15737,50			
Olumlu Tutum	Evet	136	4,20	120,43	16378,50	7062,500	-1,771	,077
	Hayır	119	4,30	136,65	162261,50			
Genel Ortalama	Evet	136	4,11	119,95	16313,00	6997,000	-1,865	,062
	Hayır	119	4,22	137,20	16327,00			

*p<,05 düzeyinde anlamlıdır.

Bulgular incelendiğinde öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma değişkenine göre bir farklılık göstermediği (U=6997,000; p=,062; p>0.05) görülmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin birbirine benzer olduğu söylenebilir. Ölçeğin alt boyutları incelendiğinde bütün alt boyutlarda ve ölçeğin genelinde öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olmayan öğretmenlerin daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmüştür. Sınıfta öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi bulunan öğretmenlerin yeterliliklerinin daha yüksek olması beklenirken durum böyle olmamıştır.

TARTIŞMA / SONUÇ / ÖNERİ

Araştırmanın birinci alt problemi “sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ne düzeydedir?” olarak belirlenmiştir. Bu problemin değerlendirilmesi için katılımcıların öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerine göre hesaplanan aritmetik ortalama ve standart sapma puanları incelenmiştir. Katılımcıların öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri “Çok Katılıyorum” düzeyindedir. Bu bulguya dayanarak öğretmenlerin genel olarak öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Alan yazında Keskin, Korkut ve Can (2016) tarafından geliştirilen Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeğinin kullanıldığı araştırmalara rastlamak oldukça sınırlı olsa da çalışma sonuçları yapılan diğer çalışmalarla benzerlik göstermiş ve katılımcılar diğer araştırmaların katılımcıları gibi kendilerini yeterli düzeyde görmüşlerdir (Uluçınar Sağır ve Bozgün, 2018; Öztürk, 2019; Emre, Ulutaş, İnci, Coşanay, Ayanoglu, Kaçmaz ve Kay, 2020). Her üç çalışmada elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik olarak yeterli oldukları ortaya çıkmıştır bu sonuçların da çalışmamızla benzerlik gösterdiği görülmüştür.

Araştırmanın ikinci alt problemi, sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık var mıdır? sorusuna yanıt aranmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılmış ve yorumlanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları cinsiyet değişkenine göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır (p=>0.05).

Uluçınar Sağır ve Bozgün (2018) aynı ölçme aracı ile yaptığı çalışmada öğretmenlerin cinsiyet durumuna

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri arasında anlamlı fark ($p < 0.05$) saptanmıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızdaki sonuç ile farklılık göstermektedir. Öztürk'ün (2019) yapmış olduğu çalışmada ise öğretmenlerin cinsiyet durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri arasında anlamlı fark saptanamamıştır bu sonuç da çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Öğrenim durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları öğrenim durumuna göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p > 0.05$).

Uluçınar Sağır ve Bozgün (2018) yaptığı çalışmada öğretmenlerin mezun olunan okula göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri arasında anlamlı fark ($p > 0.05$) saptanamamıştır. Doğrudan kıyaslanabilir bir sonuç olmamakla birlikte bu sonuç bizim çalışmamızdaki öğrenim durumları ile yeterlilikleri arasındaki tutumu dolaylı olarak desteklemektedir.

Mesleki kıdem durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeği” toplam ölçek puan ortalamalarının mesleki kıdeme göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p = > 0.05$).

Uluçınar Sağır ve Bozgün (2018) yaptığı çalışmada öğretmenlerin 1-5 yıl deneyimli olanların 6-10 yıl ve 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü deneyimli öğretmenlere göre puan ortalamalarının farklı olduğunu saptamıştır. Bu sonuç çalışmamız ile farklılık göstermektedir. Öztürk (2019) yaptığı çalışmada ise sınıf öğretmenlerinin hizmet yılına göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu sonuç ise çalışmamız ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenme güçlüğüne ilişkin ders alma durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları öğrenme güçlüğüne yönelik ders alma durumuna göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p = > 0.05$).

Öğrenme güçlüğüne yönelik hizmetiçi eğitim alma durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları hizmet içi eğitim alma durumuna göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p = > 0.05$).

Uluçınar Sağır ve Bozgün (2018) yaptığı çalışmada öğretmenlerin hizmetiçi eğitim alma durumuna göre bir farklılık olmadığını saptamıştır. Öztürk(2019) yaptığı çalışmada ise sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim alma durumuna göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yapılan iki araştırmanın sonuçları da çalışmamız ile benzerlik göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerin geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları geçmişte öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencileri olma durumuna göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p = > 0.05$).

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencisi olma durumuna göre öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin betimsel analiz sonuçları tartışılıp yorumlandığında sınıf öğretmenlerinin “öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeği” toplam ölçek puan ortalamaları öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencileri olma durumuna göre anlamlı bir fark saptanamamıştır ($p = > 0.05$).

Araştırmacılar öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterliliklerinin artmasının eğitim fakültelerinde özel eğitim alanında verilecek eğitimlerle birlikte hizmetiçi eğitimler ile sağlanacağını belirtmişlerdir (Uluçınar Sağır ve Bozgün, 2018 ; Öztürk, 2019).

Araştırmada elde edilen bulgu ve sonuçlar neticesinde aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Öğretmen Yeterliliklerinin İncelenmesi

- Eğitim fakültelerinde özel eğitim ve kaynaştırma derslerinin niteliği geliştirilmelidir.
- Sınıf öğretmenliği lisans programlarında özel eğitim dersinden ayrı olarak öğrenme güçlüklerinin ele alındığı özgül bir ders yer almalıdır.
- Öğretim yöntem ve teknikleri dersinde öğrenme güçlüğüne yönelik öğretim yöntem, teknikler tanıtılmalıdır..
- Disleksi, disgrafi ve diskalkuliye yönelik öğretmen yeterliliklerini ölçmeye yönelik yeterliliği ölçeği geliştirilebilir.
- Daha genel verilere ulaşmak için farklı illerde geniş çalışma grubu ile benzer araştırmalar yürütülebilir.

KAYNAKÇA

Anderson, L., & Meier- Hedde, R. (2001). "Early case report of dyslexia in the United States and Europe. *Journal of Learning Disabilities*, 34(1), 9-21. 02.25.2020 tarihinde <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/002221940103400102> adresinden alındı

APA. (2013). *DSM-V-TM- Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı*. (E. Köroğlu, Çev.) ANKARA, Hekimler Yayın Birliği.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (23 b.). ANKARA: Pegem Akademi Yayıncılık.

Çakmak, Z. (2017). *Rehberlik ve araştırma merkezi personelinin öğrenme güçlüğü olan bireylerin değerlendirilme süreçlerine ilişkin görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, ESKİŞEHİR.

Demir, B. (2005). *Okul öncesi ve ilköğretim birinci sınıfa devam eden öğrencilerde özel öğrenme güçlüğüne belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İSTANBUL.

Emre, O., Ulutaş, A., İnci, R., Coşanay, B., Ayanoğlu, M., Kaçmaz, C., Kay, M.A., (2020). Öğretmenlerin Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrencilere Yönelik Yeterlilikleri, Öz Yeterlik Kaynakları ve Pozitif Öğretmenlik Becerileri Arasındaki İlişki. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 205-2018.

Erdem Özat, N. (2010). *Öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarda frostig görsel algı eğitim programının etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, BOLU.

Hallahan, D. P., & Mercer, C. D. (2002). Learning disabilities: Historical perspectives. In R. Bradley, L. Danielson, & D. P. Hallahan (Eds.), *The LEA series on special education and disability. Identification of learning disabilities: Research to practice* (p. 1–67). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Karabekiroğlu, K. (2015). *Aman dikkat: dikkat ve öğrenme sorunları* (2 b.). İSTANBUL: Say Yayınları.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.

Keskin İ., Korkut A. Can S. (2016). Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik öğretmen yeterlilikleri ölçeğinin geliştirilmesi. *Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5(1), 133-155.

Melekoğlu, M. (2015). Özel öğrenme güçlüğüne giriş. M. Melekoğlu, & O. Çakiroğlu (Ed.). *Özel öğrenme güçlüğü olan çocuklar* içinde, Ankara: Vize Basın Yayın.

NJCLD. (2014). *The state of learning disabilities: facts, trends and emerging issues*. NEW YORK: National Center for Learning Inc.

Öztürk, Ş.(2019). *Sınıf öğretmenlerinin öğrenme güçlüğü yaşayan öğrencilere yönelik uygulama yeterliliklerinin incelenmesi: Afyonkarahisar örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, KONYA.

Özyürek, M. (1981). Öğrenme güçlükleri. *Eğitim ve Bilim*, 6(31), 32-37.

Seven, M. A. & Engin, A. O. (2010). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (2), 189-212 .

Şahin, S., & Akoğlu, G. (2011). Öğrenme Güçlükleri Olan Çocuklar ve Eğitimleri. N. Baykoç(Ed.). *Özel Gereksinimli Çocuklar ve Özel Eğitim* içinde, (s. 253-270). ANKARA: Eğiten Kitap Yayınları.

Uluçınar Sağır Ş., Bozgün K. (2018) Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme güçlüğü olan öğrencilere yönelik yeterliliklerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi. *SETSCI Conference Indexin System*,3, 1116-1119.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction:

The concept of learning disability was first defined by Kirk in 1963. If we consider the concept of learning as the individual's acquisition of knowledge, learning disability can be called learning disability as well as the situation in which the individual has difficulty in obtaining knowledge (as cited in Demir, 2005). Fundamentals of the concept of learning disability, which is used for students who do not have any mental disabilities or limitations or have mental proficiency above normal but have problems in academic fields such as reading, writing and mathematics. It was laid with the work of medical doctors in the 1800s.

Hinshelwod(1895) published the data he obtained from a patient with reading, writing and memory difficulties under the title of "word blindness". Following this article, Morgan diagnosed and published a 14-year-old patient with "congenital word blindness" in 1896 (Hallahan & Mercer, 2001; Anderson & Meier-Hedde, 2001).

Students with learning disabilities are expected to have competencies that can help them learn and enable them to learn at the level of their peers. From this point of view, the competencies that teachers should have for students with learning difficulties are important (Keskin, Korkut, & Can, 2016).

From this point of view, it can be foreseen that it is necessary to determine the "Teacher Competencies for Students with Learning Disabilities" of classroom teachers, who have an important place in shaping the academic future and skills of students with learning difficulties.

As a result; The aim of this research is to determine the "teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties. In line with this purpose, an attempt was made to seek answers to the following questions.

1. What is the level of teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties?
2. Do primary school teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the gender variable?
3. Do primary school teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the variable of educational status?
4. Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of professional seniority?

5. Do primary school teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the variable of taking lessons for LD?
6. Do classroom teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the variable of receiving in-service training for LD?
7. Do primary school teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the variable of being a student with LD in the past?
8. Do primary school teachers' teacher competencies for students with learning difficulties differ according to the variable of being a student with LD at the moment?

Materials and Methods:

This study, which was carried out to determine the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties and whether these competencies differ according to some variables, is in a descriptive survey model. As a data collection tool in the research, 22 items and a 5-point Likert-type Teacher Competencies Scale for Learning Disabilities developed by Keskin, Korkut, and Can (2016) were used. The population of the research consists of 255 classroom teachers working in the Karabağlar district of İzmir in the 2019-2020 academic year. 72.9% of the participants were female and 27.1% were male.

Findings:

The first sub-problem of the research is "What is the level of teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties?" was determined as. When the total score of the teacher competencies scale is examined according to the students with learning difficulties, it is seen that the participants got the lowest score of 55 and the highest score of 110, and the average score was $X=91.52$.

The second sub-problem of the study is "Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the gender variable?" is in the form. When the results of the analyzes for this problem are examined, it is seen that the teacher competencies of the teachers for the students with learning difficulties do not differ according to the gender variable ($U=6189.0000$; $p=.663$; $p>0.05$).

The third sub-problem of the study is "Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of educational status?" is in the form. When the data obtained are examined, it is seen that the teacher competencies of teachers for students with learning difficulties do not differ according to the variable of educational status ($X^2=4937$; $p=.085$; $p>0.05$).

The fourth sub-problem of the study is "Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of professional seniority?" is in the form. When the data obtained are examined, it is seen that the teacher competencies of teachers for students with learning difficulties do not differ according to the variable of professional seniority ($X^2=1.620$; $p=.655$; $p>0.05$).

The fifth sub-problem of the study is "Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of taking lessons for learning disabilities?" is in the form. When the data obtained are examined, it is seen that the teacher competencies of the teachers for students with learning difficulties do not differ according to the variable of whether or not they take courses that include learning difficulties ($U=7826,000$; $p=.608$; $p>0.05$).

The sixth sub-problem of the study is "Does the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of receiving in-service training for LD?" is in the form. When the data obtained were examined, no differentiation was observed in the

teacher competencies of the classroom teachers for students with learning difficulties ($U=6760,000$; $p=,237$; $p>0.05$) according to the status of in-service training.

The seventh sub-problem of the study is “Does the teacher competencies of classroom teachers for students with learning difficulties differ according to the variable of having students with learning difficulties in the past? is in the form. When the data obtained are examined, it is seen that the teacher competencies of teachers for students with learning difficulties do not differ according to the variable of having students with learning difficulties in the past ($U=2050.500$; $p=.036$; $p>0.05$).

The eighth sub-problem of the study is “Do the teacher competencies of classroom teachers for students with learning disabilities differ according to the variable of being a student with learning disability at the moment? is in the form. When the data obtained are examined, it is seen that the teacher competencies of teachers for students with learning difficulties do not differ according to the variable of being a student with learning disability ($U=6997,000$; $p=,062$; $p>0.05$).

Conclusion, Discussion and Suggestions:

The teacher competencies of the participants for students with learning difficulties are at the level of "I agree very much". Based on this finding, it can be said that teachers generally consider themselves sufficient for students with learning difficulties. When the data on the variables of Gender, Educational Status, Seniority, Taking Courses, Taking In-Service Training, Being a Student with Learning Disabilities in the Past and Being a Student with Learning Disabilities were examined, it was revealed that no differentiation was observed.

This situation shows parallelism with other studies conducted with the measurement tool (Uluçınar Sağır and Bozgün, 2018; Öztürk, 2019; Emre, Ulutaş, İnci, Coşanay, Ayanoğlu, Kaçmaz and Kay, 2020).

In the light of the data obtained, the following suggestions are presented;

- The quality of special education and mainstreaming courses in education faculties should be improved.
- Classroom teaching undergraduate programs should include a specific course that deals with learning difficulties apart from the special education course.
- Teaching methods and techniques for learning disabilities should be introduced in the teaching methods and techniques course.
- In order to improve the knowledge and competencies of teachers about mathematics learning disability, in-service trainings and seminars addressing the subject from various aspects should be organized under the coordination of universities and the Ministry of National Education.
- An adequacy scale can be developed to measure teacher competencies for dyslexia, dysgraphia and dyscalculia.
- Similar studies can be conducted with a large working group in different provinces to reach more general data.